

NR 36, wrzesień 2026 r.

informacje

Rada Ochrony Pracy, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za 2025 rok, z uznaniem odnosi się do działań podejmowanych przez Państwową Inspekcję Pracy na rzecz ochrony praw pracowniczych oraz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy. Zakres prowadzonych kontroli, działalność prewencyjna, edukacyjna i opiniotwórcza oraz realizacja licznych zadań ustawowych potwierdzają istotną rolę Państwowej Inspekcji Pracy w systemie ochrony pracy w Polsce. Jednocześnie Rada Ochrony Pracy wskazuje, że roczne sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy powinno stanowić nie tylko podsumowanie wykonanych działań, lecz również narzędzie umożliwiające ocenę ich skuteczności. Dokument ten jest podstawowym źródłem informacji dla Sejmu RP oraz Rady Ochrony Pracy o stanie przestrzegania prawa pracy i bezpieczeństwa pracy, dlatego powinien zapewniać możliwość porównywania wyników działalności Państwowej Inspekcji Pracy w kolejnych latach oraz identyfikowania najważniejszych wyzwań wymagających działań legislacyjnych, organizacyjnych i prewencyjnych.

W ocenie Rady podstawowym warunkiem osiągnięcia tego celu jest opracowanie jednolitej metodologii sporządzania sprawozdania rocznego. Dokument powinien w sposób jednoznaczny określać źródła wykorzystywanych danych, definicje stosowanych pojęć, sposób obliczania wskaźników oraz zakres prezentowanych informacji. Pozwoli to na właściwą

interpretację danych, zwiększy przejrzystość sprawozdania oraz umożliwi rzetelną ocenę zmian zachodzących w poszczególnych obszarach działalności Państwowej Inspekcji Pracy.

Szczególne znaczenie Rada przypisuje sposobowi prezentowania danych dotyczących wypadków przy pracy. Ochrona życia i zdrowia pracowników stanowi jedno z podstawowych zadań Państwowej Inspekcji Pracy, dlatego informacje zawarte w sprawozdaniu powinny umożliwiać pełną ocenę skali tego zjawiska oraz skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i prewencyjnych.

Rada zwraca uwagę, że sprawozdanie za 2025 rok przedstawia dane dotyczące wypadków zbadanych przez inspektorów pracy, nie zawiera natomiast pełnej informacji o liczbie zgłoszeń wypadków wpływających do Państwowej Inspekcji Pracy ani o skali spraw, które nie zostały objęte postępowaniem. Brak tych danych utrudnia ocenę skali rzeczywistego zjawiska oraz relacji pomiędzy liczbą

zgłoszeń a liczbą prowadzonych postępowań. Zdaniem Rady dla właściwej interpretacji danych niezbędne jest przedstawianie informacji obejmujących liczbę zgłoszeń wypadków, kryteria kwalifikowania ich do badania, liczbę spraw objętych postępowaniem oraz podstawowe informacje dotyczące przebiegu i efektów prowadzonych czynności.

Istotne znaczenie ma również możliwość zestawienia danych Państwowej Inspekcji Pracy z informacjami publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Pozwoli to na bardziej wiarygodną ocenę zmian zachodzących w obszarze bezpieczeństwa pracy oraz ograniczy ryzyko formułowania wniosków opartych wyłącznie na części dostępnych informacji.

Rada podkreśla również, że ocena poziomu bezpieczeństwa pracy nie powinna opierać się wyłącznie na liczbach bezwzględnych. W celu właściwej oceny skuteczności działań Państwowej Inspekcji Pracy konieczne jest szersze wykorzystywanie wskaźników odnoszących liczbę wypadków do liczby pracujących, wielkości zatrudnienia w poszczególnych branżach czy zmian zachodzących w strukturze rynku pracy. Pozwala to na bardziej obiektywną ocenę efektów działań kontrolnych i prewencyjnych.

Rada zwraca uwagę na szczególne znaczenie sektora budownictwa, który od wielu lat pozostaje jedną z branż charakteryzujących się najwyższym poziomem ryzyka zawodowego. Skuteczność działań podejmowanych przez Państwową Inspekcję Pracy w tym obszarze powinna być oceniana nie tylko poprzez liczbę przeprowadzonych kontroli czy zbadanych wypadków, lecz przede wszystkim poprzez trwałość poprawy poziomu bezpieczeństwa oraz ograniczanie liczby zdarzeń powodujących najcięższe skutki dla życia i zdrowia pracowników.

Zbigniew Janowski

Rada w uchwale nr 16/25 wnioskuje o powołanie niezależnej Komisji Badania Wypadków Śmiertelnych w Budownictwie.

Powołanie specjalnej komisji do badania wypadków przy pracy jest zasadne w celu zapewnienia rzetelnego, obiektywnego i kompleksowego wyjaśnienia okoliczności oraz przyczyn zaistniałych zdarzeń. Komisja umożliwi przeprowadzenie szczegółowej analizy wypadków, wskazanie nieprawidłowości w organizacji pracy oraz opracowanie skutecznych działań zapobiegawczych, mających na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia podobnych zdarzeń w przyszłości.

Działalność komisji przyczyni się do poprawy poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy, zwiększenia ochrony zdrowia i życia pracowników oraz zapewnienia zgodności postępowania z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

Rada Ochrony Pracy pozytywnie ocenia rozwój działań prewencyjnych prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy, w tym realizację programu „Wizja Zero”. Program ten stanowi ważny element upowszechniania kultury bezpieczeństwa pracy i promowania działań ukierunkowanych na eliminowanie najpoważniejszych zagrożeń występujących w środowisku pracy. Jednocześnie Rada wskazuje, że ocena skuteczności programu powinna opierać się na mierzalnych wskaźnikach rezultatu, umożliwiających ocenę wpływu podejmowanych działań na rzeczywistą poprawę poziomu bezpieczeństwa pracy, a nie wyłącznie na liczbie przeprowadzonych przedsięwzięć informacyjnych, szkoleniowych lub promocyjnych.

Rada Ochrony Pracy zwraca również uwagę na potrzebę pełniejszego przedstawiania efektów działań Państwowej Inspekcji Pracy w obszarze zagrożeń chemicznych. W ostatnich latach Inspekcja realizowała szereg przedsięwzięć ukierunkowanych na

ograniczanie narażenia pracowników na substancje chemiczne, w tym substancje rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne, a także prowadziła działania dotyczące stosowania wyrobów zawierających azbest. W ocenie Rady zasadne jest, aby sprawozdania roczne prezentowały nie tylko informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli oraz stwierdzonych nieprawidłowościach, lecz również ocenę długofalowych efektów prowadzonych działań.

W szczególności pożądanym jest przedstawianie informacji pozwalających ocenić, czy działania kontrolne i prewencyjne przyczyniają się do poprawy jakości oceny ryzyka zawodowego, zwiększenia liczby wykonywanych badań i pomiarów czynników szkodliwych, ograniczania narażenia pracowników oraz wdrażania przez pracodawców skuteczniejszych rozwiązań technicznych i organizacyjnych.

Pozwoli to na ocenę trwałości uzyskiwanych efektów oraz skuteczniejsze planowanie kolejnych działań kontrolnych i prewencyjnych. Rada zwraca również uwagę na dynamiczne zmiany technologiczne zachodzące w gospodarce, które powodują pojawianie się nowych substancji chemicznych, procesów technologicznych oraz materiałów o dotychczas nierozpoznanym wpływie na zdrowie pracowników. W związku z tym szczególnego znaczenia nabiera systematyczna analiza nowych zagrożeń oraz uwzględnianie ich w planowaniu działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy. Istotnym elementem działalności Państwowej Inspekcji Pracy pozostaje również nadzór rynku. Rada pozytywnie ocenia zaangażowanie Inspekcji w kontrolę bezpieczeństwa wyrobów, w szczególności maszyn, urządzeń technicznych oraz środków ochrony indywidualnej. Jednocześnie skala stwierdzanych niezgodności wskazuje, że obszar ten wymaga dalszego wzmocnienia zarówno pod względem organizacyjnym, jak i eksperckim.

W ocenie Rady sprawozdanie powinno w większym stopniu prezentować informacje dotyczące wpływu działań nadzoru rynku na poprawę bezpieczeństwa pracy, wskazywać najistotniejsze grupy wyrobów stwarzających zagrożenie dla użytkowników oraz przedstawiać ocenę trwałości podejmowanych działań naprawczych. Pożądanym jest również przedstawianie informacji dotyczących współpracy Państwowej Inspekcji Pracy z organami krajowymi i

instytucjami UE odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo produktów. Rada Ochrony Pracy podkreśla, że skuteczna realizacja ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Pracy pozostaje w bezpośrednim związku z jej potencjałem kadrowym. W związku z rosnącą liczbą zadań, zwiększającą się złożonością procesów pracy oraz pojawianiem się nowych zagrożeń zawodowych szczególnego znaczenia nabiera zapewnienie odpowiedniej liczby wysoko wykwalifikowanych inspektorów pracy oraz specjalistów wspierających działalność kontrolną. Zdaniem Rady informacje przedstawiane w sprawozdaniu powinny umożliwiać ocenę rzeczywistej zdolności operacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy. Oprócz danych dotyczących ogólnego zatrudnienia zasadne jest przedstawianie

informacji dotyczących struktury zatrudnienia, liczby wakatów, rotacji pracowników, przejść na emeryturę, obciążenia poszczególnych okręgowych inspektoratów pracy oraz zróżnicowania sytuacji kadrowej pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi. Dane te pozwolą lepiej ocenić możliwości realizacji ustawowych zadań Inspekcji oraz planować działania służące wzmocnieniu jej potencjału organizacyjnego. Rada zwraca również uwagę na rosnącą liczbę skarg wpływających do Państwowej Inspekcji Pracy oraz znaczący udział kontroli podejmowanych w następstwie skarg w ogólnej liczbie prowadzonych kontroli. Zjawisko to ma bezpośredni wpływ na możliwość realizacji zadań planowych oraz przedsięwzięć o charakterze prewencyjnym. W związku z tym sprawozdania roczne powinny przedstawiać relacje pomiędzy liczbą wpływających skarg, zakresem prowadzonych kontroli interwencyjnych, realizacją programu działania oraz dostępnymi zasobami kadrowymi.

Rada Ochrony Pracy stoi na stanowisku, że dalsze doskonalenie sposobu sporządzania sprawozdań rocznych Państwowej Inspekcji Pracy przyczyni się do zwiększenia przejrzystości działalności Inspekcji oraz poprawy jakości informacji przekazywanych Sejmowi RP i Radzie Ochrony Pracy. Jednolita metodologia prezentowania danych, szersze wykorzystywanie mierników rezultatu oraz pełniejsze przedstawianie efektów działalności kontrolnej, nadzorczej i prewencyjnej umożliwią bardziej obiektywną ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz będą stanowiły cenne źródło wiedzy przy planowaniu kierunków rozwoju systemu ochrony pracy w Polsce.

Przedstawione w uchwale rekomendacje mają na celu wspieranie dalszego rozwoju Państwowej Inspekcji Pracy jako nowoczesnego i skutecznego organu nadzoru nad warunkami pracy oraz doskonalenie systemu sprawozdawczości w sposób odpowiadający rosnącym oczekiwaniom społecznym i wyzwaniom współczesnego rynku pracy.

RADA OCHRONY PRACY przy SEJMIE RP 00-902 Warszawa ul. Wiejska 4.
sekretariat.rop@sejm.gov.pl tel. 885 898 313 lub Zbigniew Janowski 502 204 079

Uwagi, wnioski i propozycje Państwa dotyczące problemów bhp proszę kierować na mojego e maila; janowski@zzbudowlani.pl; Zostaną wykorzystane w pracach ROP. Zainteresowanych całym sprawozdaniem PIP w wersji elektronicznej proszę o kontakt na mojego e maila.